

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

II. Respondetur ad argumenta pro prima sententia de intellectionis
quidditate, & essentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

autem manifestum: cum enim voluntas nostra liberè amat Deum, verbi gratia, amorem suum efficit, ac producit: aliàs in eo euentu merè passivè se haberet, ac nihil omnino ageret: quod tamen esse contra rationem liberi arbitrij se se exercit, & à Concilio Tridentino sessione 6. canon 4. definitum est: at si amor liber nostræ voluntatis, quo fertur in suum creatorem non esset forma aliqua media inter ipsam, & obiectum summè bonum ab ea amatum, sed potiùs in vtroque consisteret, certè liberè amans id obiecti, nihil omnino ageret: neque enim ageret seipsam, nec creatorem suum: in quibus tamen solis eius amor liber iuxta contrariam sententiam potest consistere.

12 **Q**uartò tandem expugno eandem sententiam, quia ex ea manifestè fit, beatos omnes æqualiter visuros esse Deum, & non magis clarè, aut intensè alios aliis eum conspecturos, proindeque meritotum inæqualium præmia æqualia esse futura. Consequens est hæreticum, & contra Iovinianum ab Ecclesia damnatum. Quare nulla ratione tolerandum est, quod Durandus in quarum distinctione 49. quæstione 2. docet, in ipsa, scilicet, essentia beatitudinis nullam vniquam inæqualitatem, aut diversitatem esse, qualicumque, aut quantacumque præcesserint merita; totamque, beatorum inæqualitatem esse non tam substantialem, quam accidentalem, ac penes dotes diuersas corporum proprias, diuersasque illuminationes à visione Dei distinctas.

13 **E**t enim hoc multis, ac manifestis Scripturæ sacrae testimoniis refelli potest. *Qui parè seminat,* ait Paulus 2. ad Corinth. 9. *Parè & metet.* Et ad Ephes. 4. *Vnicuique autem,* inquit, *nostrum data est gratia secundum mensuram donationis Christi.* Et 1. ad Corinth. 15. *Alia,* inquit, *claritas solis, alia claritas lune, & alia claritas stellarum: stella enim, à stella differt in claritate & sic erit in resurrectione mortuorum.* Quæ, & alia testimonia optimè expendit noster Valquez prima parte, disputatione quadagesima septima, capite primo. Vni supposita absurditate consequentis, quam Durandus, vbi supra, huic argumento respondens subdubitanter negat, sequela hunc in modum suaderet. Intellectus omnium hominum beatorum sunt eiusdem, æqualisque perfectionis specificæ: essentia etiam diuina eis obiecta, atque intime præfens in se est eadem: si ergo quæuis visio beatifica in aggregato intellectus, & essentia diuinæ formalitè sita est, sanè quæuis eiusmodi visio cuius alteri erit omnino æqualis.

C A P V T II.

Respondetur ad argumenta pro prima sententia de intellectiois quidditate, & essentia.

14 **O**biiciunt primò pro ea opinione eius assertores. Quemadmodum se habet lux ad lucere ita & intellectus ad intelligere: atqui forma per quam lux lucet non est alia præter ipsam lucem adiuncto subiecto quod connotat: ergo etiam forma per quam intellectus intelligit haud erit alia ab ipso intellectu prout obiectum connotante. Hoc argumentum ex Durando proponit Capreolus in 1. dist. 35. quæst. 1. illudque soluit negata minori: quia, inquit, lux &

lucere omninò distinguuntur, sicut forma & eius esse. Cæterum hæc solutio mihi displicet; cum quia falsò supponit esse ab essentia formæ realiter distinguui: tum etiam quia vtrunque se habet ea distinctio, sanè vti lux & lucere tanquam esse & essentia distinguuntur iuxta Capreolum, ita non erit cur intellectus, & intelligere, siue intellectio non distinguantur etiam eodem modo; videlicet tanquam forma & esse, sic quidem vt intellectus sit forma intelligendi, intelligere verò sit eius esse: quod si concedatur Durando vix aut ne vix quidem poterit eius sententia falsitatis insimulari. Quamobrem melius responderi potest negata maiori: non enim sicut se habet lux ad lucere se habet intellectus ad intelligere; sed sicut se habet lux ad lucere ita se habet intellectio ad intelligere, siue ad intelligi, quod perinde est: & quemadmodum comparatur luminosum ad lucere quod efficit, sic comparari debet intellectus ad intelligere quod similiter producit.

15 **O**biiciunt secundò aduersarij. Si sensio esset forma aliqua recepta in sensitiva potentia, sanè vna sensio foret alteri opposita: v. g. visio albedines visioni nigredinis: neutra autem harum visionum alteri est contraria, cum simul albedinem & nigredinem videamus: nec ergo visio materialis nec alia sensio erit forma à sensu suo distincta in eoque recepta, sed potiùs in illius & obiecti aggregato consistit, ac proinde id ipsum seruata proportione dicendum erit de intellectu, seu cognitione spiritali. Maior argumenti probatur: quia à formis contrariis contrariæ atque impossibiles imprimuntur imagines: qua ratione imago externa frontis humanæ, & quæ exterius, & obiectivè representat frontem equinam contrariæ inuicem sunt more exemplarium, quibus representandis destinantur: neque fieri potest, vt eidem cæcæ simul imprimantur, quin seipsas mutuo deleant, & confundant: si ergo visio obiecti est imago aliqua illius sensui impressa, in eoque recepta, certè non poterit visio candoris non esse contraria, & impossibilis visioni qualitatis oppositæ, nimirum nigredinis.

16 **R**espondeo: si de imaginibus vniuocis, & eiusdem rationis cum suis prototypis sermo sit, necessarium quidem semper est, vt contrariarum formarum contrariæ etiam sint, atque impossibiles imagines, vt quod in argumento adducitur exemplum fati ostendit, vtque aliis multis posset ostendi. At fecus philosophandum est de imaginibus, quæ rebus, quas representant, non vniuocè, sed analogicè, & improprie sunt similes. Hac autem posteriori ratione sensationes omnes dicuntur imagines: vnde non est cur pro contrarietate obiectorum contrariæ & impossibiles in eodem sensu esse censentur: distinguui ergo possunt ac debent à sensu, & obiectis sensibilibus perceptis: & sic ex eis nullatenus argui potest ad indistinctionem realem intellectiois ab aggregato intellectus, & rerum intellectarum.

17 **O**biiciunt tertio iidem auctores. Nihil certius quam Deum cognoscere tum seipsum, tum alia à se: ac id facit, non per formam aliquam à se distinctam, atque in se receptam; sed præcisè per suum intellectum, & veritatem obiectiuam ipsarum rerum; aliàs profecto non posset sine intrinseca mutatione sui cognoscere. Cur igitur creatura nequeat similiter cognoscere, atque intelligere & non per formam aliquam distinctam in se receptam à se causatam? Huic argumento respondet Capreolus, vbi supra, intelligere Dei, & intelligere creatura non conuenire vniuocè, sed tantum analogicè, ac proinde alterum non posse explicari sine forma recepta, & causata, posse

verò alterum. Verum quia libro quinto huiusmet operis fuse ostensum est, Deum, & creaturam vniocè conuenire in ratione entis, substantiæ, spiritus, viuentis, & intelligentis; idcirco aliter respondeo, ab inferioritate scilicet, atque omni ex parte illimitata perfectione diuini intellectus proficisci, quod per seipsum & absque vilo actu positio realiter distincto non solum possit intelligere, sed etiam actu intelligat: quare cum intellectus creatus, finitus, atque imperfectus sit, sanè non poterit per seipsum, tanquam per formam principalem, actu intelligere. Adice, rationes, quibus supra probauimus intellectum creatum adminiculo formæ intermediæ sibi superaddita egere ad intelligendum, haudquaquam militare in intellectu Dei: vnde præter eas non aliam esse disparitatis rationem exigendam inter vtrumque illum intellectum, quod attinet ad præfens institutum.

18 Obiiciunt quartò. Anima nostra sentit, doletque immediatè, vt B. Augustinus de immortalitate animæ & de quantitate animæ, aliisque in locis perspicuè docet: & tamen non sentit per sensationem in se intrinsecè receptam, atque à se distinctam: aut, quod recidit in idem non informatur intrinsecè per sensationem à qua dicatur sentiens: quo fit vt etiam intellectus omni sensu longè perfectior possit intelligere absque physica mutatione sui, & sine intellectione aliqua quæ sit forma in eo intrinsecè recepta: nimirum per seipsum præcisè, ac veritatem obiectiuam rei intelligibilis. Consequentia perspicua est. Antecedens autem suadetur, quoad posteriorem eius partem: nam de priori vix potest esse dubium: si sensio esset forma intrinsecè recepta in anima spiritali, sanè in hac, non obstante eius spiritalitate, recipi posset, & deberet aliqua forma materialis, & extensibilem enim quis neget esse sensationem internam, aut externam? atqui formam materialem, & extensibilem in subiecto immateriali & inextenso intrinsecè recipi omnino repugnat.

19 Respondeo, nec tam certum esse atque existimant aduersarij, neque tam è mente Augustini, quod anima nostra denominetur immediatè sentiens, & dolens. Quid enim? si non anima, sed compositum ex ipsa & corpore immediatè sentiat, doleatque: huiusmodi autem compositum vt sentit sic etiam recipit intrinsecè sensationem altera sui parte, videlicet in corpore. Responderi etiam potest, & fortassis probabilius, animam quidem per seipsam, ac prout condistinguitur à corpore sentire, & dolere immediatè: at non quin intrinsecè informeretur à sensatione. Quod autem hæc sit materialis, & illa spiritalis non obest: siquidem vnio animæ rationalis, qua de loquimur, cum corpore materialis est: & tamen intrinsecè informat animam spiritualem, eamque denominat physicè vnitam: vnde similiter, &c. Itaque sensio materialis vel non inhaerebit animæ rationali, sed, vt aliqui putant, ei intrinsecè tantum adhaerebit; vel etiam intrinsecè erit in ea tanquam in subiecto inhaesionis, sed tamen non in ea sola, sed simul in corpore tanquam in alio partiali subiecto inhaesionis. Cæterum contra conceptum subiecti materialis tantum esse potest, quod vel sit non solum adhaesionis intrinsecæ, sed inhaesionis respectu formæ materialis, vel quod intuitu illius sit subiectum inhaesionis adæquatam.

20 Quintò tandem obiiciunt aduersarij. Si intellectio creata esset forma aliqua ab intellectu distincta in eoque recepta, certè talis forma separata propriè intelligeret, & simul non intelligeret: implicat ergo contradictionem; & repugnantiam terminorum eiusmodi forma accidentalis, in qua intellectionem crea-

tam supra collocauimus. Prior sequelæ pars perspicua est, quia nullum accidens per se loquendo habet propriè & formaliter denominationem quam tribuit, sed tantum virtualiter: & nec albedo est propriè alba, nec nigredo nigra, nec longitudo longa, &c. de quo supra lib. 3. tract. 8. cap. 7. cum sermo fuit de modis habere: forma igitur illa accidentalis, in qua constitui solet intellectio, propriè dici non poterit intelligens. Posterior verò sequelæ pars priori ex diametro opposita probatur: quia idcirco diuinus intellectus propriè intelligit, quoniam habet intellectionem per identitatem solam, quin eam recipiat, aut per illam realiter informeretur: at forma accidentaria, de qua disputamus, habet intellectionem per identitatem: quidni ergo per eam propriè intelligat, siue animæ coniuncta, siue ab ea separata?

21 Respondeo, non idèò præcisè Deum intelligere propriè, quia habet intellectionem per identitatem, sed etiam quia est substantia intellectualis ac subsistens; quæ sola capax est propriè intelligendi: quare tamen si forma aliqua accidentaria per identitatem intellectio sit, non propterea strictè intelligit, nimirum quia non est substantia, aut intellectus subsistens. Itaque contradictionis nobis obiectæ prior pars sola sequitur; non vero posterior: proinde obiectio tota nihil habebit efficacitatis. Plura alia argumenta, pro hac sententia in qua versamur, Capreolus vbi supra refert, atque refellit; quæ tamen, quia minoris momenti, omitto.

CAPVT III.

Proponuntur, ac reiciuntur dua alie sententia Superiori affines de essentia intellectiois.

22 Prior earum est, intellectionem consistere essentialiter in qualitate aliqua intellectui intrinsecæ, eique superaddita necnon simul in obiecto: ac proinde intelligere esse denominationem partim intrinsecam, partimque extrinsecam intellectui, ab eo tamen realiter adæquatè distinctam. Ita nonnulli Neoterici, qui ex hac doctrina colligunt, cognitionem representantem rei alicuius quidditatem, cuiusmodi est in nobis bona pars conceptuum abstractiuorum, non posse mutare obiectum, aut modò hoc, modò illud percipere, eò nimirum quod quidditas, atque essentia rerum semper eadem, inuariataque maneat, nec vllam subeat vicissitudinem, aut mutationem: cæterum cognitionem tendentem in existentiam alicuius rei, siue in rem prout existentem, quales sunt cognitiones intuitiua omnes, aut certè pleraque, posse mutare obiectum, & nunc hoc, nunc illud representare: hinc autem esse, vt propositio modò vera modò falsa esse possit: videlicet si prius affirmet, Petrum, verbi gratia, currere in instanti A. postea verò mutet obiectum affirmetque, Petrum currere in instanti B. quin tamen in hoc posteriori reipsa currat, sed in solo illo anteriori.

23 Eiusdem sententiæ videtur fuisse Scotus in 3. dist. 14. quæst. 2. §. Sed si ista via terra non placet, & in 1. dist. 1. quæst. 2. §. Actus omnis habens primum obiectum; quibus locis docet, actum illum, per quem anima Christi videt Verbum, talem quidem esse, vt sit sufficienter ostensiuus creaturarum, quæ in Verbo relucet, easque manifestare posse non simul, sed successiue, & modò has modò illas; atque hoc sensu verum illud esse, quod à multis dici consuevit, Christum videre omnia in Verbo simul, non actu, sed habitu; nimirum quia simul habet actum intellectus, qui